

— Чудово, вдалося вам, зацікавили ви мене не на жарти своїм оповіданням.. Та однаке — ще не кінець моєї цікавості.

— Слухаю, в чому тут річ?

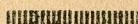
— А саме, аджеж не завсіди трапляється письменників така цікава жінка, що все пізнати хоче, що нудить його питаннями й таким чином спонукує його уяву до творчости.

— Якже ж ні? Навпаки!

— А хто ж це такий?

— Музя!

Переклав *Анж.*

Г. Костельник.

Іскри.

Світло.

Ключу золотий, мріє найфантастичніших казок, що всі скарби світу відчиняєш!

Чисте, святе світло — очі всесвіту й кожної комашки!

Без тебе ми були би наче в темній тюрмі під землею.

Вітай, божий после, що сполучуєш небесне й земське, одно з одним і все з усім.

І всьому відкриваєш обличчя, щоб його показати іншим.

Сотки, біліони разів згинаєшся за одну мить, вірно охоплюєш кожну істоту й несеш її образ по просторах — на всі сторони нараз.

І спішишся, ах, як спішишся, щоби всюди бути на час.

Тільки Бог може випередити тебе.

Наші предки й не знали, що ти летиш, не знали, що ти рухаєшся й дієш. Вони думали собі про тебе, як про Бога, що ти просто „є“ — і кінець. А ти летиш через безмірні простори всесвіту, від зорі до зорі, від одної „молочної дороги“ до другої... Розгортаєш перед нами божеську книгу всесвіту.

Один край всесвіту переносиш на другий край, хоч і не рухаєш їх з місця. Твій стиль — вищий.

Минуле й теперішнє сполучуєш — тепер приносиш до нас письмо про те, що діялося перед тисячами й міліонами років.

Міліон років безупинно летів ти до нас, ясний гостю із всесвіту!

Думки зраджують мене, коли думаю про твою дорогу.

Та одно для мене ясне:
Твоя служба божеська!

Ти вчиш нас шукати Бога по твоїх слідах, чудуватись йому
й співати йому похвальні пісні.

Ти свідчиш нам, що і в царстві свідомості ї думок, мусить бути такий „сполучник“ всесвіту, як ти є в царстві матерії. Світло душ.

Невжеж обличчя матерії, яке ти відкриваєш, більше значить, ніж обличчя духа, свідомости? Невжеж у царстві духа може бути безлад, неповязання одного з одним і всього з усім, коли ти так по божеськи вяжеш матеріальний світ?

О, ключу золотий, що відчиняєш нам усі скарби світу!

Комашка мало бере з тих скарбів, бо мало потребує. А я, людина, в твоїй скарбниці Бога нахожду — найбільший скарб.

Сумніви.

Вітрець, вітер і буря. Процес свіжості, прочищення, відновлення в атмосфері — отже і в природі. Жива природа без вітру наче мертвa: зелений ліс мов заклятий, лан спілoї пшениці мов з каменя вирізьблений. Життя хоче руху, рух і знаменує його.

Де ні найменший вітрець не доходить, там цвіль і гріб. Чим вітрець, вітер і буря в природі, тим сумніви в душі. Помітив я, що по тому пізнати інтелігенцію людей, як їх душа ставиться до сумнівів. Всі фанатики наче заржавіла вага, що не ворухнеться ні під найбільшим тягарем. Їх душа наче з каменя — не вміє сумніватися. Їх ум наче розбійник з ножем у руці, що має тільки одну постанову, щоби вбити прохожого ї ограбити, а решта для нього байдуже.

Скептик це пільот на літаку воздусі під час бурі, що не хоче чи не вміє ратуватися спустом на землю. Він більше хоче, ніж може, тому тратить і те, що може.

Такий наш земський світ, що треба контрасти зводити в гармонійну сполуку, бо тільки це правильний шлях життя. І певність, і сумніви повинні в нашій душі триматися за руку, як приятелі.

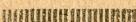
Певність це набутий скарб у душі, а сумніви це двері до скарбниці. Якщо ніколи не відчиняти меш їх, то твій скарб буде „закопаним скарбом“ і вже ніякого нового скарбу не здобудеш.

А Бог має правой має можність виявити нам нову правду ї там, де нам здається, що вже всі рахунки правди остаточно замкнені.

Нижчий ум і тупоумість не вміють сумніватися, не вміють ставити собі квестій. А інтелігенція зі своєї скарбівні на світ виходить, кругом оглядається, щоби добре розпізнати своє положення в нинішньому світі, бо вчораший вже минувся.

Благословенні ті, що вміють добре користуватися сумнівами. Вони наче досвідчені родичі, що визволяють дітей від їхньої упертості й короткозорості. Такими були всі великі винахідники, що визволили нас від старих упереджень, а злагатили нас новими правдами. Благочестиві старці, Йосиф і Нікодим, одинокі з юдівського синедріону, що вміли якслід сумніватися, змили ганьбу з людського роду, коли похоронили знеславленого Христа.

А синедріон був певний понад усякий сумнів, що правдивий Христос не може й не сміє переходити тернистого шляху звичайної людини.

Улас Сачук.

Волинь.*)

(Продовження).

Особливо цікаво було одного разу. Пішли вони з мамою на Лебедське збирати опеньки і зайдли досить далеко за зруб, аж за Мартинове займище. Вийшли вони на один горбок, від котрого на північ простягалася досить широка рівнина... Здаля видно було ні то якусь дорожинку, ні то широку межу. Скорше була то дорожина. Низка широковітих дерев чітко зарисовувалась на холодному мармурі осіннього ясного неба. Видно було також якісь забудівлі.

— Що то там, мамо?.. — питає Володько.

— То є Клопи — пояснила мати...

— А, він вже знає... Там мешкає Василів дід характерник Юхим, у якого син Клим „з ума зійшов“. Він має велику пасіку і „щось до пчіл знає“.

Там мешкав дійсно дід Юхим, перший Матвіїв тестє, який має двох оженених синів та добре господарство. Перша Матвієва жінка померла наглою смертю, коли Василів було „тридцять неділь“. Тому то, думав Володько, мама не долюблюють Василя. Там на хуторі також живе Катерина, перша Матвієва дочка. Володько бачить її часом, коли вона „до нас“ приходить. Вона приносила йому часом мід, горіхи, цукорки. Бачить він також і діда Юхима, але це бува так рідко, що йому недовелося близче його пізнати. Він тільки багато чув про нього, як говорять у млині завізники. Кажуть: — „ото як почнуть вулики роїтися, то Юхим наставить по саду нових вуликів, пошепче щось і рої

*) Гл. „Дзвони“ чч. 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10 і 12 1932.